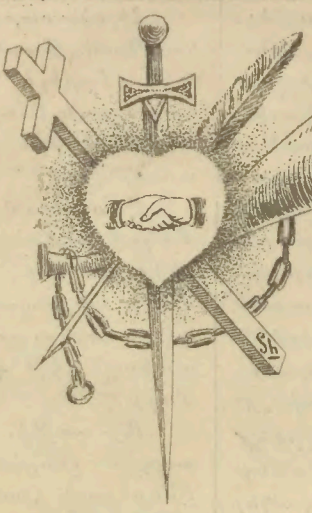


ՔԱՐԵՆԳԻՆ
Մ. ՆԱՀԱՆԳՈՑ ՀԱՄԱՐ
Տարեկան \$1.50
Կիցամսեայ 0.85

ԱՐՏԱՍՍԱԶՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Տարեկան 10 Ժրտեք
ԿԱՆՆԻԿ ՎՃԱՐԵԼԻ

Պարագրոթեան զրկուած
նամակ կամ ծրար ետ
չեն վերադարձուիր:

ԳԻՆ 3 ՍԵՆԹ:



ՊԱՅՆ

Հայրենեաց

ՀԱՄԱՐՈՒՄՆԵՐԻ



AMERICAN HAI PUBLISHING CO.

ՀԱՍՑԻ
AMERICAN HAI PUBLISHING Co.
P. O. Box 379, Worcester, Mass.

Subscription \$1.60 a Year.

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊՇՏՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ընկերութիւնն նկատելով որ Ձայն Հայրենեաց հրատարակուելով նիւ Երբք աւելի հեռու կը գտնուէր բազմաշատ Հայ կեդրոններէ, և չէր մտատարարներ մեզ այն միջոցներն, որոնք պիտի նպաստէին մեր Երազրի իրականացման, ուստի Ամերիկայի Հայ Հրատարակչական Ընկերութեան Յանձնարար Էի յարտադարձ Ընդհանուր Ժողով մեծամասնութեան ձայնով որոշեց Ձայն Հայրենեաց փոխադրել Ուստրալիոյ, ինչպէս և Հրատարակչական Ընկերութեան վարչութեան կեդրոնը:

Ընկերութիւնն այժմ շատ աւելի զբաղուելիքներ ու յարմարութիւններ ունենալով իւր ձեռնարկած գիտաբար նըպաստին պիտի իրադարձէ Արդէն մտամուրի յանձնած ենք քանի՜ք աշխատասիրութիւններ:

Այսու կը հրաւիրենք այն Հեղինակներն որոնք ձեռագիր աշխատութիւններ ունին յղեն մեր Հասցէին, միեւնոյն Ժամանակ յայտնելով իրենց պայմանները: Ձայն Հայրենեացի Պարագրոթեան միւս անդամները բանաւ որ պատճառներով հրատարակ չլայտով յետ այսու Պարագրոթեանը կը զրկուի իր անդամ Պ. Վ. Շահէնի վրայ:

Թէ Պարագրոթեան և թէ վարչութեան նոր հասցէն է՝

AMERICAN HAI PUBLISHING CO.,
P. O. Box 379,
WORCESTER, MASS.

ՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ՀՐԱՏ. ԸՆԿ.
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՈՍԿԱՆ ՆԱՀԱՐԵՆԵԱՆ
(ԵՂԻՍԱՅԻ ՈՍԿԱՆՆԵԱՆ)

96 ի սուրեն էր, Հայաստանէն վերադարձող կովկասցի դասակարգ հերոսներն ինչ էս և ամբողջ ամառը Սալմաստայիններէ բարեկեց սեղանէն ձրիարար սնանոց «Հայրենեաց» այլ ևս ձանձրացած էին այդ միօրինակ և լճացած կեանքէն, շատ մը միամիտները կովկասի ալիքներ կարօտուել մտաբան հրատարակուել էին. հասած էր այլ ևս Ժամանակը երբ, բացառաբար գրեթէ ամենքը, հրատարակուելով հայրենեացի ու յեղափոխութեան, անդարձ կերպով պիտի բաժնուէին Սալմաստէն:

Հին ծրագրի մը կապանքները կը բացուէին և կ'ոմիթէին «Արշաւանք» մը կազմակերպելու հարցը հրատարակ կը զննէր: Բոլոր կովկասցիներն հետ մի քանի Տաճկահայեր ալ Ռուսաստան կը իրկուէին ձմեռն անցնելու, գարնան վերադառնալու ազնիւ խոստումով, իսկ 70 ի չար քիչ բացառութեամբ, Տաճկահայերը Սալմաստ կը պահուէին, բռնի ևսպանակից միջոցներով թշուառ գիւ-

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ո՞վ է Տուժողը.— Նոր Տարի՞ Թէ՞ Նոր Դար.— Նիւ Երբքի Հայ Տիկ-Որբ-Ընկ-Հանդեր.— Ծրագրոյի Որոշում.— Նամակ Պրիճ-ուօրէն.— Յանկ նու իրատուայ վանի Սովետը.— Վերջին Սուրբ առ Տիկին Եսթեր Քէշիշեան.— Բազմաթիւ.— Ներքին Լուրեր.— Բանասիրական (Ոսկան Նազար):

Ո՞Վ Է ՏՈՒԺՈՂԸ

Եթէ Հայրենեացի Ծոցէն զրկի տողերը, ցուրտ մարմնացումն անէ՞ք մ'ու՞նէի ուղիղու այն մարդոց, որոնք ինքզինքնին Հայրենի աշխարհին նուիրուած անձնուրացներ կը հոշակեն, ու առոր յուճանջին գիտակցից շեն:

Ցաւի աշխարհին պատմութեան արեւնա էջերը սրբուած իրականութեամբ ինչ կ'սկսեցուցիչ առաջին ունին այս մար անգիտակցութեան ծնած:

Տասնեակ տարիներու աղետալի ու սրտաբախութիւններէն յետոյ, դեռ այսօր գտնուեցաւ Հայ թերթ մը, այն ալ կուսակցութեան մ'օրկան, որ ելաւ յայտարարելու թէ՛ Հայ Ժողովրդի յեղափոխական ոյժի պատրաստութիւնը կոտորածներէ կը դարձնուի, զի շրջապատ ու հանգամանքները «թոյլ շեն տալիս», այլ կերպ զինելու ու զինավարժելու Հայը, կոտորածի մէջ պիտի զինուի, կոտորածի մէջ զինավարժուի(?!):

Տրամաբանութեան ո՞ր խեղկատակ էջ կը գրուէ այս միտքը, ու ո՞ր ապուշն այս այլանդակ փաստարանութեան առաջ բերանարաց պիտի մնայ:

Եւ միթէ՞ Հայաստանցի Հայը իրաւունք չունի, պոթկացող սրակարգութեամբ մը նայելու այդ աւերիչ քանդիչ տողերուն վրայ:

Չէ՛, առոր գործնականն ալ սկսած է: Արտասահմանի մէջ առոր համար է որ Հայրենի Ֆէտայիներու վնասակար մը սկսած է արշաւանքներ գործիլ՝ բնակիչներու հոգեկոծելով... — սկանջները: Ան վերաւորուած ականջները սրղլն կազմ ու պատրաստ են զինավարժութեան: Չէ՞:

Եթէ մտնենք Հայաստանի երեկուան ու այսօրուան կեանքին մէջ, այդ տողերու Հեղինակն ինքն ալ պիտի հասկնայ անմիտ սխալներու, եթէ ոչ ոճիրներու, սուտը մըն է այդ հրէջ միտքը:

Մեր յեղափոխական պատմութեան իրական երեսը, իրական դասերուն մէջ: Անուրանալի ճշմարտութիւն մըն է թէ տառապանքին գ զաթնակէտն է որ կը ծնի Ժողովրդային յեղափոխութիւնը, ու այդ ցաւին գիտակցին է որ Սաբեկայ ծառին կը մօտենայ:

Անասնելի տառապանքն էր որ ծնաւ Չաթո — Շէրօնի Ծառայի մէջ չորս արեւնթաթաւ գիտկներն էին որ այդ երկու կարիքներուն հրոսկային կեանքը սեղծեցին, անձնուէր ու հերոս կեանք մը մինչեւ կ'արմիր գերեզման մայր Չաթո Շերօններ վառողի մուրիին ու ծուրին մէջ մեծցած էին պատրաստուելու գիտակցութիւնը ունեցած, սովորեցան կուռիլ ու կուռեցան իսկ իրենց աշքի առաջ ինկած չորս գիտկները, զոհերն, մորթուելով, կոտորուելով բնաւ զինավարժութիւն չը սորվեցան:

Մեր յեղափոխական կեանքի էն մտքուր, էն ազնիւ, ու միակ տիպար դէմք

հանդուցեալ Աւետիսեան շարունակ կուռէ առաջ պատրաստութիւն քարոզեց ու առոր նուիրուեցաւ, առոր աշխատեցաւ, և իր ջանք ու յոյսերու իրականացման ճանապարհին ինկաւ հերոսարար: Ինչ քան ու անխիղճ հարածանքներ կըրեց Աւետիսեանը՝ իւր անվճատ պատրաստութիւն քարոզելուն համար, ու իր սղբալի մահուամբ ապացոյց տուաւ թէ, պատրաստութեան միակ պայման խաղաղ միջոցներն են:

Հայաստանի ծագիկ երիտասարդութիւնը առանց ականջ կարելու արտասահմանի սուտատրուներու հարահուրաններուն գիտակցօրէն պատրաստուեցաւ ու բուզէին ինքնապաշտպանութեան սուրբ կուռով հազարուոր կեանքեր փրկեց, ու հերոսաբար իր կեանքը, թանկագին ու անդառնալի, տուաւ Ժողովրդի կեանքի փոխարէն:

Այսօր ալ մեռած չէ Հայաստանի երիտասարդութեան մէջ գիտակցութեան ուղին, նա իր դերը կը հասկնայ, բը նաւ պէտք չունի արտասահմանեան պօստատարս «Ֆէդայի», ներու կործանարար ու խեղկատակ ճառերուն:

Ամիտներ առաջ Հայաստանէն՝ ազնիւ ու նուիրուած երիտասարդ մը կը գրէր նամակով մը՝ արտասահմանեան այդ ինքնակոչ յեղափոխականները ինչ կուզեն մենէ իրենց ունայն ցոյցերով, գրական օգուտներու տեղ նոր կոտորածներու նախադուռն կը բանան ու միզ կը խանգանան:

Հայաստանի երիտասարդութիւնը մենուած դիակ մը չէ, նա կը գործէ գիտակցօրէն: Արտասահմանեան Հայրենիները թող չձած են անոնց դերը, թմրած են

նի օրէն, իրենց ձեռքի մէջ ունէին: Սակայն այս անգամ Դաշնակցութիւնը, երեւի Ժողովուրդին բարոյական(?!!) ծառայութիւն մը մատուանելու պատրաստանալու թեմէ, ուղեց ինքն ալ ուսուցիչները զննել այդ գիւղերը: Հազմավանի երիտասարդութիւնը, իւր շահերին գիտակցից ըմբռնումով, բացէն ի բաց կը մերժէր Դաշնակցութեան այդ նպատակը և Ոսկան իրաւացի փաստերի առաջ տեղի տալով, պէտք եղածն կը հազորդէր ուր որ անկ էր:

Նիկոլ Հազմավան կուզար կ'ոմիթէի որոշումը քաղցնելու?!: Չարմանք կը յայտնէր Ոսկանին իւր թոյլ ընթացքին համար և ինք կերթար վճռականապէս իւր առաջարկը քաղցնելու, հակառակ պարագային՝ հակառակողներին պիտի սատակեցնեմ, կասէր խորխորտանօք: Ոսկան երիցս հաստատարական ազնիւ խօսք կ'առնէր Նիկոլէն և հեղինակով՝ «քեզ յաջողութիւն գնա», կ'ասէր:

Նիկոլ Առաջնորդարան կը մտնէր, փոխանակ առաջադրած նպատակը յառաջ տանելու, հակառակողներին հրուէրն ընդունելով՝ անոնց հետ կը նստէր անգալի թաղցր գիւղին կոնծելու: Ոսկան այդ ամեն բանին իրազեկ, կը փութար այնտեղ հրատարակու դաս մը տա-

կը տրէր, մանաւանդ անոնց, որոնք սրգէն առաջուց մի քիչ թթուած լինէին իրար հետ: Ամէն գլխը «Հայրենի» ներք կուսակցութեան մի մի պատասխանատու մարդ կար, այսպէս և Ոսկան Նազար շատ առաջուց Հազմավանի դաշնակցութեան ներկայացուցիչն էր: Գիւղացիներն համակրութիւնը վաղուց գրուած էր, որ հոնք անպայման վատահոթութիւն և մեծ հուատ կը տածէին զէպի նա: Ինքը իւր այդ համարումը յաջողեցաւ անխախտ պահել, իր խնամոց և իրաւաստութեան յանձնուած 15-20 գիւղերները կամ իր մօտ պահելով և կամ իրրու մշակ պէտք ունեց զնրին ծառայութեան տալով:

Իսկ միւս կողմէն յաջողեցաւ իւր շրջահայեցութեամբ այնպէս կուսակցութիւն իրենները, որոնք փոխանակ ունէր զժգոհութեան առիթ հայրայնելու անվախելի ընթացքով: աւելի իւր համարումը բարձրացնելով Ժողովրդականացուցիչ գիւղերու ամեն պատրաստականութեամբ և եղբայրական անկեղծ սիրով: «Արմէնիական» ներքը, ինչպէս միշտ. Դաշնակցութեան այս ամենազօրաւոր ժամանակին անգամ Դաշնակցութեան դաս, Սալմաստի ամբողջ կրթական գործը դեռ երջանկայիշատակ Ազգիպայանանի և Գորոշեա-

կայանքներով իրենց եսին ովստիաններ կարգան, իրենց սխալագործութիւնները արդար ցնցեն, կոտորածով պարտաւորութիւն յայտարարելով:

... Կոտորել տանք Հայ ժողովուրդը « Երկու զոյգ մէկ կէնտ », Հայրուկային ցոյցով, որ Հայ ժողովուրդը կոտորածի մէջ կռուելու զինավարժի սովորի ... Ո՛վ է տուժողը ...:

Վ. ՇԱՀԷՆԻ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԹ ԹԷ ՆՈՐ ԴԱՐ

Եւրոպական Համերաշխութիւնն որ այնքան գովարանուած է Դիւանագէտներէն, մեզ նոր անհամայնութեան մը օրինակը պիտի տայ: Ե՛րբ պիտի սկսի նոր Իրդ Դարը: 1900 թ Յունուար 1 ին թէ 1901 թ Յունուար մէկէն: Գերմանիոյ Դաշնակցական խորհուրդը առանց շատ խոր մտածելու օրոշեր է Իրդ Դարը սկսիլ 1900 թ Յունուար մէկէն: Պապըն ալ իւր կողմանէ հռչակած է իւրեր ամենեցուն թէ ժժ. Դարու վախճանը 1899 թ Դեկտեմբեր 31 էն (միւս ժողովուրդներն թէ պէտք դեռ այս խնդրով չեն զբաղած սակայն ասով կը հետաքրքրուին: Պապը և զաշնակցական խորհուրդը շատ կուսակիցներ ունին մի քիչ ամեն տեղ: Եւ արդէն բանաստեղծներն ալ անտեղ կողմէն են: Բանաստեղծներն աւս մտքով այդ Փշոտ խնդիրներն լուծեցու: Համար: Այո, թուի և չափի խնդիրներու մէջ, ոտքերն և վանկերն չափելու սովորութիւնն բանաստեղծներուն բացարձակ առաւելութիւն մը կուտայ: Վեգոտը Զիւլիօ որ ծնած է 1802 թ փետրվարին իւր գաղափարն յայտնած է հետեւեալ կերպով իւր Պրոզանտի մէջ պատմելով, երկու տարեկան է Համարած ինքզինքը, ուրեմն եթէ 1802 թ փետրուարին դեռ երկու տարեկան էր ըսելէ թէ նա սկսած էր 1800 թ Յունուար մէկէն: Յրանայի արդի երեւելի բանաստեղծներէն մին Պր. տը Զերեան, որ Յրանական Ակադեմիային անդամ և լը ժուռնալ թերթին Տնօրէնն էր, գաղափարակցից է Վիգոտը-Զիւլիօյ, երբ նա ողջունեց Նիկոլայ Չարն ի Փարիզ Իոսեւով Ալեքսանդր Յրդ. նորաժողովուրդի մուրճին և 1900 թ ցուցահանդէսին վրայ ըսաւ. « Գալիք Դարուն արշալոյս: Ուրեմն Զերեանն ևս կը հաւատայ թէ 1900 թ. աւանդ Ի. Դարը կսկսի: Սակայն այս բարձր և բազմաթիւ հեղինակութիւններէն չվարանանք: Կնքիրը կարծուած էն շատ աւելի պարզ է և անոր պէտք եղածին պէս պատասխանելու Համար բաւական է հարցնել թէ տասը թիւը քանի միութիւններէ բաղկացած է, իննէ՞ թէ տասնէ՞, և Հարկը բաղկացած է 99 միւսորներէ՞ թէ 99 1 թիւերէ: Եթէ ամենքին Համար յայտնի է թէ տասը թիւը կը պարունակէ իւր մէջ 10 միւսորներ և ոչ 9 ը և թէ 100 ը կարելի միւսորներ կը պարունակէ և ոչ 99 ը, պէտք է ուրեմն որոշուի որոշել եւ պնդել թէ Դարն 100 տարի կը պարունակէ և ուստի 1900 թ ժժ. Դարու վեթիւրն արդէն տարին է և ոչ Դարն 100 տարի կը պարունակէ: Որչափ որ անշան կը թուի խնդիրն, նա իւր կարեւորութիւնն ունի, վասնզի եթէ Գերմանիա իւր որոշման մէջ Հաստատու չի, անհամայնութեան նոր պատճառ մը պիտի ծագեցնէ միջնադարէն միջնադարէն վերջնադարէն մէջ, մինչ կը խոսուի թէ նորագոյն պարզութեան մը և միակերպութեան մը վրայ: Կերեւի Ռուս կառավարութիւնը միտք ունի կրնն Յունուական տուժարը թողլու և Գրիգորեանն ընդունելու:

Ս. Ս. ԴԱՒԻԹ ԲԷԿ
ՈՐԲԱԽՆԱՄ
ՆԻԻ-ԵՕՐԻԻ ՀԱՅ ՏԻԿ. ՈՐԲ. ԸՆԿ. ՀԱՆԴԵՍԸ
21 Յունվար
Երէկ Յուն. 20. տեղի ունեցաւ տեղույս Հայ Տիկանց Որբախնամ Ընկերութեան հանդէսը: Երկինք մթաքեամ, օդը մը-չուշապատ և անձրևա՛ կարծես մեր անտարունակ օրերուն հետ ինքն ալ կուլար և անոնց մշուշտ ներկան կը ցուցնէր: Ժողովուրդը Հայ օրբիկներու սիրուն և Հայ տիկիները պատուելու և անոնց գովելու ձեռնարկը քաջալերելու աղիւս գաղափարով ժողովարար լեցուած էր: Ժողովարարը փառաւոր և առաջնակարգ էր, հանդիսականներու մեծագոյն մասը Հայ և միացեալ ամերիկացիներ, իսկ օթեակները լեցուած Հարուստներով: Ութը քառօրէ անցած հանդէսը սկսու անգլի. կան երգերով Ղուգակով, զաշնակով, և այլն: Կրկնութիւններով և վերջնապէս անգլիկներէն մի փոքրիկ կատակերգ լեթիւնով: Չեմ սխալու ըլլար և Հաստատու կարող եմ ըսել որ այս երկուց բեմէն Հայերէն բառ մ' իսկ չըլլածսցինք և ոչ իսկ Հայու մը ներկայութիւնը նշմարեցինք: Նոյն իսկ ամերիկացի մ' էր որ տեղեկացուց թէ « Հանդէսը § 650 իշտի Հաստատուներէն է, հանգեցե՞ծ աղիկներ գնել ևն » ուրախութիւնը կը պատճառէ մեզ § 650 էն աւելի կոկիկ դուժար մը գոյացու: « մեր օրբիկներուն, գեթ անոնցմէ մի քանիներուն աչացարցունքները պիտի կրնանք սրբելու անոնց մի քիչ խոզերնիս ըստիմած կը գտնենք: Ու այս բարի ձեռնարկը նիւ-հօրքի Հայ Տիկ, Որբ, Ընկ, է որ կրնէ ու իրեն մայր՝ օրբիկներու գոնէ փոքրիկ խումբ մը իր զոքատարութեան շուրջը կը հաւաքէ: Սակայն ինչո՞ւ արդեօք Հայ տիկիները ամաչած էին Հայերէն արտասանութիւն մը, որբիկիմը հառաջը բեմէն լսելի ընել տալ Հանդիսականաց: Որբերու գանձանակը լուժ մը ևս աւելի ինչալու Համար՝ պէտք չէ՞ր որ թշուառութեան ու ցաւի աշխարհէն եկած օգնութեան արտածակի աղերսներու ձայն

ՈՐԲԱԽՆԱՄ

Սկսած այն օրէն, երբ վանի վերջին ցոյցն աղետաբեր հետեւեալը ցուցնելով, իրեն յանձնուած երեք պաշտօններ բացարձակօրէ մ' օրտոնող շարքից գէնք փոխադրելու պատասխանակալութիւնը: յայտնելով միանգամայն, այլ ևս իւր պաշտօնական մասնակցութիւնը դադարեցուց Վրէժ Կոմիթէի հետ: Լարուած էին միմիկանց հետ. ոչ թէ միայն Ոսկան այլ գրեթէ Կոմիթէի նախկին ամբողջ անդամները: Ոսկանեան. Նիկոլ Բ. եան Երուանդեան և վարդանեան կուսակցութիւններ կային արդէն. երրորդ օրը մ' ալ մի ինչ որբ. վահանեան կուսակցութիւն կը ջանար հիմնել ՞!?: Բաժանուած և խռովութիւն ընդհանուր էր. և այդ զանազան կուսակցութիւնները իրենց անձնական շահերէն ու հաշիւներէն գառ, ունէին և իրենց գաղափարական նշանակութիւնը: Ամենէն առաջ ապագայ արշաւանքն էր քոր գալթակութեան, որին Հակոբուհէն Ոսկան և Երուանդեան կուսակցութիւնները: Իսկ երկրորդ Տաճկաստանցիները — Կողկասցիներին Համահաւասար ժողովին մէջ ձայն ունենալու խնդիրն էր, որ այնչափ յամաճար կը շեշտէր Ոսկան որ պատճառաւ և ոչ Իր ժողովի չէր ներկայանար. այդ կերպով արդէն (Տաճկահայ և Ռուսահայ կուսակցութիւնները դէմ

ներէն փոքրիկ նշույ մը գէթ ցուցնել օրբերուն անուան ներկայութեամբ այդ հանդիսին մէջ: Հանդիսին վարչութիւնը վստահ ըլլալով որ բաւական ամերիկացիներու տուժար վաճառուած է, ուստի և փափաքած ամեն կերպով գանձեց գոհացնել, մտնելով որ Հայեր մեծագոյն մաս պիտի կազմէին: Հաստատութեան գաղափարն ու անոր ծաւալումը միւր բուրիս սրտին շատ մօտ է. քննադատական քանի մը տողերի միասին իրենց հանդիսի սրտիս անկեղծ արտայայտութիւններն են որ շեմ կարծեր պիտի սրբուցնէ Հայ տիկիները: Հայ են իրենք Հայկական ոգի ցոյց թող տան մեզ և մենք պատասխանէք ամեն կերպով օժանդակել իրենց ջանքերուն ու աւելի բարձրացնելով զիրենք ըսել կեցցեն մեր Հայ տիկիներնու մայրերն:

ՍԼԱՔ
ՖԻԵՉԵՕԵԻ ՈՐԲԱԽՆԱՄ

Ֆիլեզոֆի Որբախնամ Մասնախումբը հետեւեալն զրկած է մեզ ի հարատարակութիւն:
Պատրիարքարան Հայոց Կ. Պոլսոյ Համար 10573
Կ. Պոլսոյ, Նոյ. 24, 99.
Պատուարժան անդամք Որբախնամ Մասնախումբի Ֆիլեզոֆի,
յ.մ.Երկրկա.
Մեր պարբերական զրբով մեզ հաղորդած ենք արդէն ձեր հանգանակութեան արդեամբ Կարնոյ, Տիգրանակերտի, Երեւոյի և Վանայ որբանոցներուն մէջ յանուն ձեր պատասխարած 25 որբոց յատկացեալ նպատակը իհարչու:
Յառաջիկայ Նոր Տարուայ առթիւ ոյս անգամ ևս կը հաղորդենք մեզ նայն նըպատակը հաշույն սկիզբէն ցարգ ձեր զրկած և մեր կողմէ նայն որբոց Համար վըճարուած գրամոց ամփոփ հաշիւը, որ կը յանգի մինչև ներկայ 1899 զեկտ. 31:
Ահա առիկ նոյն հաշիւը՝ վերածուած Օսմ. Լիբրոյի.
Զեկալ
1898 Ապրիլ 28 ն մինչև 1899 Հոկտ. 12
Լ. Օսմ. 152.84
Կը պահանջենք » 8.63
Լ. Օ. 161.47
Վճարեալ Մարք
Լ. Օ.
Ընդհանուր կարօտելոյց՝ § 20 4.57
Տիրապէջքի 98 յուն. — Դեկտ. 14.56
» 99 յուն. — ,, 25.08
Երեւոյի 98 յուն. — ,, 14.56
» 99 յուն. — ,, 25.08
» 98 յուն. — ,, 12.54
» 99 յուն. — ,, 25.08
Վան—Վարագ 99 մայիս—Դեկտ. 40.00
161.47

Հետեւաբար ըստ այսմ հաշուոյ կը մընայ Պատ. Մասնախումբի պարտքը Լ. Օսմ. 8.63 վճարելի՛ նպատակը սնտուկին, որ հասուցած է արդէն ձեր հաշուոյ՝ որբոց ծախքերն մինչև յառաջիկայ քեկտեմբեր ամսոյ վերջ:

Ըստ որում նպատակը սնտուկը գրամական անձուութեան մէջ է, կը խընդրենք որ շնորհ ընէք նոյն պարտոց գումարը անյապաղ մեզ հասցունել և միանգամայն ուղարկել յառաջիկայ տարիէն սկսեալ՝ գէթ վե ամենայնպատից գումարը:

Այս առթիւ յայտնելով մեզ մեր սրբուագին շնորհակալութիւնն այն ազնիւ ջանքերուն համար, գորս ի գործ կը դընէք որբոց պաշտպանութեան գործին մէջ, և սրբ վեր են ամեն գովեստէ, կը նուիրենք մեզ մեր Հայրական օրհնութիւնները ինչորբով որ հաճիք ցվելը շարունակել ձեր բարեգործական աշխատութիւնն:

Մնամք Աղօթարար Պատրիարք Կ. Պոլսոյ ՄՕԱՎԻՔԻՍ ԱՐՔԵՊՍԿՈՊՈՍ

Ծան.— Տեղւոյս Որբախնամ Մասնախումբի ջանքեր յառաջիկայ շրջանին համար հանգանակութիւնն սկսած է արդէն, և կը յուսացուի թէ քիչ տանէն հարկ եղած գումարը կը գոյանայ և կը զրկուի Պատրիարքարան:

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
1900 Յուն. 14 Ձևի

Պ. Խմբագիր.
Հանգեցէք ներկայս Հրատարակել Ձայն Հայրենացի մէջ ի գիտութիւն Հայ գաղթականութեան:

Ինն ամիսներ ի վեր Հոս Որբախնամ Ընկերութիւնն ի հաստատուած է, և այդ շրջանի ցարգ եղած արդիւնքը § 73 Ա Աղք. Պատրիարքարանի միջոցաւ իր նպատակին զրկուած է:

Եւսուար Դ. ին Հանդէս մը տրուելով Հասոյթը եղաւ § 87. որուն վրայ § 50 ամբողջացնելով զիւրեցինք Աղք. Պատրիարքարան ինպատակ Հայ որբոց:

Ի զիմաց Ձևի Որբ Ընկերութեան Գանձապետ Մ. Սյվատեան (Կն.Ի)

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Յարգելի Խմբագիր,

Հանգեցէք Հրատարակել հետեւեալը ի գիտութիւն ժողովրդեան:
Տեղւոյս Արմ. Ն. Ե. Որբ. Միութիւնը իւր վերջին ժողովին որոշման համաձայն 10 Անգլ. սուկի ուղարկեց Խմբագրի խաղիվանոց Ս Գ Ֆիլարտ Որբանոցին:
Միութիւնս իւր կազմակերպութեան երկրորդ տարեշրջանն լմնցնելով ներկայիս հրաւեր կը կարգայ Հայ երկասարգութեան գալ և անդամակցել երկրորդ

ու, անոր քիչ առաջ՝ աղնիկ խօսք, ուղ վճռած էր սատակեցնել Հավթվանցիները, եթէ չընդունին Դաշնակցական ստուցիչը:

«Ուր են զիւրեցիք, Նիկոլ, եկած ենք վերջնելու... ասելուն կը թէք անոր երեսին, և արհամարհանօք՝ վեր կաց տուն գնանք, ասելով խայտառակաբար զայն կանէն ու տուն կը տանի, և Կողկասցիներին կուսքը, Հերոս Դուժման, ցուրտ և մերկ սենեկի մը մէջ կը բանտարկէ այդ գիշերը: Առաւօտ ազատուելուն պէս շունչ Ապասար կանէն Նիկոլ՝ և նամակ մը գրելով Ոսկանին, « Պարն ինձ անպատուած էք, մեծամարտի եմ հրաւիրում մեզ, ընտրեցէք տեղը: Չէնքը ու ժամանակը, ՞!?! Իսկ Ոսկան պատասխանեց՝ « պարոն, իրեւ կուսակցականներ, մեր կեանքի տէքը մենք չենք, այլ կազմակերպութիւնն և հետեւաբար այդ վճիռն ու որոշումը նրան վերապահուած է: Այսպիսով թէ և մենամարտի խնդիրը փակուեցաւ, այսու ամենայնիւ երկուստեք կուտակուած անհամաձայնութիւններն և ապելութեան հրաբուխը միանգամ ընդ միշտ զուրս ժայթքելին և ամէն ինչ վերջնականապէս վճռական դարձաւ:

Սկսած այն օրէն, երբ վանի վերջին ցոյցն աղետաբեր հետեւեալը ցուցնելով, իրեն յանձնուած երեք պաշտօններ բացարձակօրէ մ' օրտոնող շարքից գէնք փոխադրելու պատասխանակալութիւնը: յայտնելով միանգամայն, այլ ևս իւր պաշտօնական մասնակցութիւնը դադարեցուց Վրէժ Կոմիթէի հետ: Լարուած էին միմիկանց հետ. ոչ թէ միայն Ոսկան այլ գրեթէ Կոմիթէի նախկին ամբողջ անդամները: Ոսկանեան. Նիկոլ Բ. եան Երուանդեան և վարդանեան կուսակցութիւններ կային արդէն. երրորդ օրը մ' ալ մի ինչ որբ. վահանեան կուսակցութիւն կը ջանար հիմնել ՞!?: Բաժանուած և խռովութիւն ընդհանուր էր. և այդ զանազան կուսակցութիւնները իրենց անձնական շահերէն ու հաշիւներէն գառ, ունէին և իրենց գաղափարական նշանակութիւնը: Ամենէն առաջ ապագայ արշաւանքն էր քոր գալթակութեան, որին Հակոբուհէն Ոսկան և Երուանդեան կուսակցութիւնները: Իսկ երկրորդ Տաճկաստանցիները — Կողկասցիներին Համահաւասար ժողովին մէջ ձայն ունենալու խնդիրն էր, որ այնչափ յամաճար կը շեշտէր Ոսկան որ պատճառաւ և ոչ Իր ժողովի չէր ներկայանար. այդ կերպով արդէն (Տաճկահայ և Ռուսահայ կուսակցութիւնները դէմ

առ դէմ կան նած էին. մէկ կողմ Ոսկան նազար, միւս կողմը Նիկոլ Բ. Օ. . . . : Վերոյիցեալ այդ ամէն ուրագործութիւններն և անիրաւութիւններն վճիռներն ու որոշումներն մասնակցից և Համաձայն չիլիններէն գառ. իւր իրաւաստութեան շրջանակի մէջ և ոչ մի անվայել պատասխար տեղի ունեցած է:
Տաճկահայերէն նշանակութեան արժանի ոչ ոք կար. ամենքն ալ ազէտ և առիկ զիւրեցիներ էին, որոնք գաղափարական տեսակետէն ոչ մի ուժ չը ներկայացնելով միայն շարժապետ կը համակրէին իրեն: Ոսկան իւր համոզումներն և պահանջումներն մէջ յամառ. Տաճկահայերի Հաստար ձայնի իրաւունքը պաշտպանելով մեկուկ Հակա — արշաւանքան դադարի պարտաւորանք կը գործայնէր: Ինչ շատ զըրական փաստերով մտադրուած աննպատակ արշաւանքի աղիտաբեր և ազգակործան Հետեւեալները թուելով մի առ մի, կըլմանար Համոզել — փոխանակ կ'արած 300 չափ գէնքերը այդչափ անօգուտ և մանաւանդ փնտառար կերպով իրացնելու, Հայրենիք փոխադրել ամբողջութեամբ, որի ամէն զժամարին պատասխանատուութիւնները յանձն առած, անձուիրարար այդ գործի գլուխը կանգնելու և իւր իսկ ուսերով, գեները Հայրենիք փոխադրու

աղնիկ խոստումը կընէր, առանց փոփոխուան կողմացիքի մը այդ մահարոյր շարքալ կացութեան ենթարկուելու զուարեութեան պետքն զգացնելու: Ոսկան յաշուած էր իւր ջանքերի մէջ Երուանդ — վարդանեան կուսակցութիւններն ալ արշաւանք ին հակառակ էին, միայն Բ. Օ. և Նիկոլ իրենց այլ մը հետեւողներով մանաւանդ Նիկոլեան ուժը իրենց ձեռքը ունենալով, գաղափարականէն աւելի անհատական անհաշտ թշնամիներ էին և նա խապատարատուած ծրագրի մը ոչ շանալէն աւելի իրենց արժանապատուութիւնը յարգելու պարտաւորուած էին: Սաղմոյս Դաշնակցութիւնը փողը պօ՛ւ, առտու առտու փէ չը է ներս միամիտ գիւղացիները կը կաշտակէին ու կը Հրապարակէին երկուսուն կուսի կը զոքովը Հայ զուրկուցի ինչորբով մտադրուած աննպատակ արշաւանքի աղիտաբեր և ազգակործան Հետեւեալները թուելով մի առ մի, կըլմանար Համոզել — փոխանակ կ'արած 300 չափ գէնքերը այդչափ անօգուտ և մանաւանդ փնտառար կերպով իրացնելու, Հայրենիք փոխադրել ամբողջութեամբ, որի ամէն զժամարին պատասխանատուութիւնները յանձն առած, անձուիրարար այդ գործի գլուխը կանգնելու և իւր իսկ ուսերով, գեները Հայրենիք փոխադրու

